

Höfundur viðprents: "Luther, Martin (1483-1546)"

1 **Davíðssaltari**

Biblía. Gamla testamentið. Davíðs sálmar

Dauids | Psaltare | Med | Formala D. Marth. | Luth. og þeirre stuttre Suñu | edur jñ ehalde sem hañ hefur gi | ørt yfer sierhuørn | Psalm. | Prentadur a Hoolum | j Hiallta dal, Epter Bon og | Forlæge þess Froma, Veluijsa E- | ruverduga Heidurs Manns, | Thorleifs Magnus sonar | ad Hlijdarenda. | Anno 1647

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1647

Forleggjari: Þorleifur Magnússon (1581-1652)

Umfang: 7, [1] bl., A-Y4. [359] bls. 8°

Útgáfa: 1

Útgefandi: Þorleifur Magnússon (1581-1652)

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Formaalen yfer Psaltarann.“ 1b-7b bl.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Summaria yfer allan Psaltaran. D. Marth. Luth.“ 7b-[8]b bl.

Athugasemd: Textinn er prentaður eftir Guðbrandsbiblíu.

Efnisorð: Guðfræði ; Biblían ; Sálmar

Skreytingar: Myndskreyttur rammi á titilblaði.

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14

(1922), 91. • Pétur Sigurðsson (1896-1971): Sextánda og seytjándu aldar bækur íslenskar, *Árbók*

Landsbókasafns 9 (1952), 82.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/4657916d-f070-4b7c-8d25-ae1c0b1ad15b>

2 **Davíðssaltari**

Biblía. Gamla testamentið. Davíðs sálmar

Davids | Psaltare | Med Formala D. | Marth. Luth. og þeirre stuttre | Suñu edur jñ ehalde sem hñ giø | rt hefr yfer sierhuørn Psalm. | 2. Timothy. 3. V. 16. | Øll Ritning af Gude jñ gief | iñ , er Nytsamleg, til Lærdoms, til | Vm vøndunar, til Betrunar, til Leid | riettingar, j Riettlætenu. So ad | Guds Madur sie algjør, til alls go | ds Verks hæfelegur. | Prentadur ad nyu a | Hoolum j Hialltadal. | Anno 1675.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1675

Umfang: 7c, A-Y4. [359] bls. 8°

Útgáfa: 2

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Formale yfer Psaltarann.“ 7c1b-7b.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Summaria yfer allan Psaltarañ . D. Marth. Luth.“ 7c7b-8b.

Efnisorð: Guðfræði ; Biblían ; Sálmar

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14 (1922), 91-92.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/f1e8a395-8a61-44eb-95c4-e4de8644beb7>

3 [Balle, Nicolai Edinger (1744-1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangelískum kristilegum Trúarbrögðum, handa Unglíngum. Selst almennt innbundin, 23 skild. Leirárgörðum vid Leirá, 1801. Prentud á kostnad Islands konúnglegu Uppfræðingar Stiptunar, af Faktóri og Bókþryckjara G. Schagfjord.

Útgáfustaður og -ár: Leirárgarðar, 1801

Forleggjari: Landsuppfræðingarfélagið

Prentari: Guðmundur Jónsson Skagfjörð (1758-1844)

Umfang: xxiv, 168 bls. 12°

Útgáfa: 3

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758–1817)

Víðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Sá litli Lúthers Catechismus.“ v.-xxiv. bls.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

Rafraenn aðgangur: <https://baekur.is/bok/be95f5be-0ab7-4bd2-85dc-4e8c88286c37>

4 [Balle, Nicolai Edinger (1744–1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms-Bók í í evangeliskum kristilegum | Trúarbrøgdum, | handa | Unglingum. | – | – | Selst almennt innbundin 10 fiskum. | – | Leirárgørðum vid Leirá, 1799. | Prentud á kostnad Islands almennu | Uppfræðingar Stiptunar, | af Factóri og Bókprykkjara G. Schagfjord.

Útgáfustaður og -ár: Leirárgarðar, 1799

Prentari: Guðmundur Jónsson Skagfjörð (1758–1844)

Umfang: xxiv, 168 bls. 12° (½)

Útgáfa: 2

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758–1817)

Víðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Sá litli Lúthers Catechismus.“ v.-xxiv. bls.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

Bókfræði: Fiske, Willard (1831–1904): Bibliographical notices 5 (1890), 72.

Rafraenn aðgangur: <https://baekur.is/bok/87b43cc2-123f-4b81-98aa-af2faea8c939>

5 [Balle, Nicolai Edinger (1744–1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangeliskum kristilegum Trúarbrøgdum, handa Unglingum. Selst almennt innbundin, 23 Skild. Leirárgørðum, 1807. Prentud á Kostnad Islands konúnglegu Uppfræðingar Stiptunar, af Bókprykkjara G. J. Schagfjord.

Útgáfustaður og -ár: Leirárgarðar, 1807

Forleggjari: Landsuppfræðingarfélagið

Prentari: Guðmundur Jónsson Skagfjörð (1758–1844)

Umfang: xxiv, 168 bls. 12°

Útgáfa: 5

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758–1817)

Víðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Sá litli Lúthers Katechismus.“ v.-xxiv. bls.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

Rafraenn aðgangur: <https://baekur.is/bok/f07a6657-a4cc-4f55-97be-9879f0cbabda>

6 [Balle, Nicolai Edinger (1744–1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangelisk-kristilegum Trúarbrøgdum, handa Unglingum. Selst óinnbundin á 24 sz. reidu Silfurs. Videyar Klaustri, 1834. Prentud á Forlag O. M. Stephensens, Vice-Jústits-Sekretéra í Islands konúngl. Landsyfirrétti af Bókprykkjara Helga Helgasyni.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1834

Forleggjari: Ólafur Magnússon Stephensen (1791–1872)

Prentari: Helgi Helgason (1807–1862)

Umfang: 168 bls. 12°

Útgáfa: 13

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758–1817)

Víðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 5.-22. bls.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

Rafraenn aðgangur: <https://baekur.is/bok/062b6496-de8f-4b97-a147-aaa1eaf0d75e>

7 [Balle, Nicolai Edinger (1744–1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangeliskum kristilegum Trúarbrøgdum, handa Unglingum. Kaupmannahöfn 1815. Prentud í því konúngl. Vaisenhúss Prentverki af Carl Fred. Schubart.

Útgáfustaður og -ár: Kaupmannahöfn, 1815
Prentari: Schubart, Carl Fridrich (-1830)
Umfang: xxii, 146 bls. 12°
Útgáfa: 7

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758-1817)
Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Catechismus.“ v.-xxii. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/a0d19f4d-286f-43ff-b289-0235acce7642>

8 [Balle, Nicolai Edinger (1744-1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangelísk-kristilegum Trúarbrögðum, handa Unglingum. Selst óinnbundin á 24 sz. reidu Silfurs. Videyar Klaustri, 1833. Prentud á Forlag Erfingja Dr. M. Stephensens af Bókþryckjara Helga Helgasyni.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1833
Prentari: Helgi Helgason (1807-1862)
Umfang: 190 bls. 12°
Útgáfa: 12

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758-1817)
Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 5.-24. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/3d07338a-37fe-417f-ba14-a2aaf5117589>

9 [Balle, Nicolai Edinger (1744-1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangelísk-kristilegum Trúarbrögðum, handa Unglingum. Selst óinnbundin á Prentp. 24 sz. Silfurmynt. Videyar Klaustri. Prentud á Forlag Sekret. O. M. Stephensens. 1842.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1842
Forleggjari: Ólafur Magnússon Stephensen (1791-1872)
Umfang: 192 bls. 12°
Útgáfa: 15

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758-1817)
Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 5.-24. bls.
Athugasemd: Lærdómsbók Balles kom næst út í Reykjavík 1846.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur
Bókfræði: Fiske, Willard (1831-1904): Bibliographical notices 6 (1907), 138.
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/2ba407af-6b62-4873-a241-5e526b035b2c>

10

A

Stafrófskver

A | – | Selst Alment Iñ bunded 2. Fiskum. | – | Þrikt a Hoolum i Hiallta-Dal, af | Halldore Erikssyne, Anno 1745.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1745
Prentari: Halldór Eiríksson (1707-1765)
Umfang: A-C2. [52] bls. 12°
Útgáfa: 1

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Saa Miñ e CatechisMVS. Med Utleggingu D. Mart. Luth.“ A5a-B7b.
Prentafrbrigði: Af tveimur öftustu blöðum bókarinnar eru til tvö afrbrigði frá algengustu gerð með frábrugðnu sátri, en sama texta.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver
Skreytingar: Upphafsstafur á titilsíðu – A – með miklu flúri.
Bókfræði: Fiske, Willard (1831-1904): Bibliographical notices 4 (1889), 139. • Halldór Hermannsson (1878-1958): Catalogue of the Icelandic collection bequeathed by Willard Fiske 2, Ithaca 1927, 1.
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/a972fc29-ace5-4416-9168-a5840ae5a2af>

11 [Balle, Nicolai Edinger (1744-1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangelísk-kristilegum Trúarbrögðum, handa Unglíngum. Selst óinnbundin á Prentp. 24 sz. Silfur-Mynt. Videyar Klaustri, 1837. Prentud á Forlag Sekret. O. M. Stephensens, af Bókþryckjara Helga Helgasyni.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1837

Forleggjari: Ólafur Magnússon Stephensen (1791-1872)

Prentari: Helgi Helgason (1807-1862)

Umfang: 192 bls. 12°

Útgáfa: 14

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758-1817)

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 5.-24. bls.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

Bókfræði: Fiske, Willard (1831-1904): Bibliographical notices 5 (1890), 110.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/ff2a1da1-2857-414d-9806-d98ba49d4199>

12 **A**

Stafrófskver

A | – | Selst Alment Iñ bunded 2. Fiskum. | – | Þryckt a Hoolum i Hiallta-Dal, Af | Halldore Erikssyne, Anno 1753.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1753

Prentari: Halldór Eiríksson (1707-1765)

Umfang: A-C6. [60] bls. 12°

Útgáfa: 2

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Saa Miñ e CatechisMVS. Med Utleggingu D. Mart. Luth.“ A5a-B7b.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver

Skreytingar: Upphafsstafur á titilsíðu - A - með miklu flúri.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/700c9bfc-bc7e-40f7-841b-c6ce1e601f89>

13 [Balle, Nicolai Edinger (1744-1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms-Bók | í | Evangelískum kristilegum | Trúarbrögðum, | handa | Unglíngum. | – | – | Selst almennt innbundin 10 fiskum. | – | Leirárgörðum vid Leirá, 1796. | Prentud eptir samkomulagi vid það íslenska | Lands-uppfræðingar Felag, á kost- | nad Biørns Gottskáلكssonar, | af Bókþryckiara G. J. Schagfiord.

Útgáfustaður og -ár: Leirárgarðar, 1796

Forleggjari: Björn Gottskáلكsson (1765-1852)

Prentari: Guðmundur Jónsson Skagfjörð (1758-1844)

Umfang: xxiv, 168 bls. 12° (½)

Útgáfa: 1

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758-1817)

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Catechismus.“ v.-xxiv. bls.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

Bókfræði: Fiske, Willard (1831-1904): Bibliographical notices 5 (1890), 64. • Prahl, Niels (1724-1792):

Spurningar, Leirárgörðum 1797. • Prahl, Niels (1724-1792): Spursmál, Hólar 1797.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/4724aac1-5b22-4164-ba60-9d18c867b79b>

14 [Balle, Nicolai Edinger (1744-1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangelísk-kristilegum Trúarbrögðum, handa Unglíngum. Selst óinnbundin á 24 sz. Silfurs. Videyar Klaustri, 1831. Prentud á kostnad Islands opinberu Landsuppfræðingar Stiptunar, af Bókþryckjara Helga Helgasyni.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1831

Forleggjari: Landsuppfræðingarfélagið

Prentari: Helgi Helgason (1807-1862)
Umfang: 190, [2] bls. 12°
Útgáfa: 10

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758-1817)
Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 5.-24. bls.
Viðprent: „Listi Yfir Landsuppfræðingar Félagsins Vísinda Stiptunar Forlagsbækur ...“ [191.-92.] bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/e1b3ab76-6eee-4d47-8b20-ed80c3ad9ca9>

15 Hallgrímur Pétursson (1614-1674)

Sjö guðrækilegar umþenkingar

Sið | Gudrækele- | gar Vmþeinkingar, | Edur | Eintal Christens Mans | vid sialfañ sig, hvørn Dag j |
Vikuñ e, ad Kvøllde og | Morgne. | Samanteknar af Syra | Hallgrijme Peturssyne Fordum | Soknar Preste
ad Saurbæ a | Hvalfiardarstrønd. | – | Þryckt ad nyu j Skal | hollte, af Jone Snorrasyne, | Anno M. DC.
XCII.

Útgáfustaður og -ár: Skálholt, 1692
Prentari: Jón Snorrason (1646)
Umfang: A-E. [120] bls. 12°
Útgáfa: 4

Viðprent: „Nær Madur geingur j sitt Bænahws einsamall, þa ma hañ falla a Knie, lesa svo eina af þessum
Bænum j señ , svo hñ mz David tilbidie DRotten siðsiñ um, það er opt a hvörium Deige Kvølld og
Morgna.“ E2a-5a.

Viðprent: „Vngmenna Bænakorn a Morgna.“ E5a-6a.

Viðprent: „Vngmenna Bænakorn a Kvølld.“ E6a-7a.

Viðprent: „Hvør sa sm vill siñ Lifnad Saluhialplega framleida, hañ verður epterfilgiande Greiner vel ad
ackta og Hugfesta.“ E7a-12a.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546); *Þýðandi:* Ólafur Guðmundsson (1537-1609): „Epterfilgiande
Bladsydu til uppfyllingar setiast þesse Heilræde Doct. Mart. Luth. Vr Þysku Mæle wtløgd, af S. Olafe
Gudmundssyne.“ E12a-b.

Efnisorð: Guðfræði ; Bænar

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14
(1922), 89-90. • Fiske, Willard (1831-1904): Bibliographical notices 1 (1886), 21.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/7faa45c1-010e-43fb-ba3d-39a76a13ee15>

16 [Balle, Nicolai Edinger (1744-1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangelisk-kristilegum Trúarbrøgdum, handa Unglíngum. Videyar Klaustri, 1830.
Prentud á kostnad Islands opinberu Landsuppfræðingar Stiptunar, af Bókþryckjara G. J. Schagfjord.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1830
Forleggjari: Landsuppfræðingarfélagið
Prentari: Guðmundur Jónsson Skagfjörð (1758-1844)
Umfang: 190 bls. 12°
Útgáfa: 9

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758-1817)

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 5.-24. bls.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/d275bc9b-b3e7-4f1e-975c-a9c848cdbd9c>

17 Hallgrímur Pétursson (1614-1674)

Sjö guðrækilegar umþenkingar

Sið | Gudrækele- | gar Vmþeinkingar, | Edur | Eintal Christens mans | vid sialfann sig, hvørn Dag j |
Vikunne, ad Kvøllde og | Morgne. | Samanteknar af Syra | Hallgrijme Peturssyne Soknar | Preste fordum
ad Saurbæ a | Hvalfiardarstrønd. | – | Þryckt j Skalhollte af | Jone Snorrasyne, | Anno M.DC.LXXXVIII.

Útgáfustaður og -ár: Skálholt, 1688
Prentari: Jón Snorrason (1646)
Umfang: A-D. [96] bls. 12°
Útgáfa: 3

Viðprent: „Nær maður geingur j sitt Bænahws einsamall, þa mæ hañ falla a Knie, lesa so eina af þessum Bænum j senn, so hañ med David tilbidie DROTTenn siösiñ um Þad er opt a huörrium Deige Kvølld og Morgna.“ D3b-6a.

Viðprent: „Vngmenna Bænakorn a Morgna.“ D6b-7a.

Viðprent: „Vngmenna Bænakorn a Kvølld.“ D7b-8a.

Viðprent: „Hvør sa sem vill siñ Lifnad Saluhialplega framleida, hann verður epterfylgiande Greiner vel ad akta og Hugfesta.“ D8b-12a.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546); *Þýðandi:* Ólafur Guðmundsson (1537-1609): „Epterfylgiande Bladsijdu til uppfillingar setiast þesse Heilræde Doct. M. L. Vr Þysku Mæle wtløgd af S. Olafe Gudmundssyne.“ D12a-b.

Efnisorð: Guðfræði ; Bænar

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14 (1922), 89. • Fiske, Willard (1831-1904): *Bibliographical notices* 1 (1886), 20.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/82903148-8738-48b9-95b9-996a14663ae8>

18 [Balle, Nicolai Edinger (1744-1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangelisk-kristilegum Trúarbrøgdum handa Unglíngum. Videyar Klaustri, 1827.

Prentud á kostnad Islands konúngl. Landsuppfærðingar Stiptunar, af Faktóri og Bókþryckjara Schagfjord.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1827

Forleggjari: Landsuppfærðingarfélagið

Prentari: Guðmundur Jónsson Skagfjörð (1758-1844)

Umfang: 190 bls. 12°

Útgáfa: 8

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758-1817)

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 5.-24. bls.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

19 **Jesus Syrach á norrænu**

Biblía. Gamla testamentið. Jesus Syrach

Jesus | Syrach, a Nor- | rænu. | 1580.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1580

Prentari: Jón Jónsson (1540-1616)

Umfang: A-N+. (208+) bls. 8°

Þýðandi: Gissur Einarsson (1512-1548)

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Formale yfer Bokina Jesu Syrachs D. Mart. Luth.“ A1b-3b.

Viðprent: „Ad Menn Kuñ e Þess framar til Guds ötta at uppvekiast, eru hier tilsettar Nockrar mals greiner wr Heilagre Ritningu ut af Otta Drottins, auk þeirra sem ædur eru i þessari Jesus Syrachs Book.“ O1b-3a.

Athugasemd: Þrjú eintök eru þekkt, öll óheil. Lengst nær eintak í Þjóðbókasafni Skota í Edinborg, endar á N8, en niðurlag er skrifað, O1-3a; þar stendur að bókarlokum: „Þryckt ä Hölum i Hialltadal. | af Jone Jons Syne. Anno. | 1580.“

Efnisorð: Guðfræði ; Biblían

Skreytingar: Myndskreyttur rammi á titilblaði.

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916), 25-26. • Uggla, Arvid Hjalmar: Uppsala universitetsbiblioteks samling av nyisländsk litteratur, Uppsala universitets biblioteks minnesskrift 1621-1921, Uppsalir 1921, 556-558. • Páll Eggert Ólason (1883-1949):

Menn og menntir siðskiptaaldarinnar á Íslandi 2, Reykjavík 1922, 560–562. • Gissur Einarssons íslandske oversættelse af Ecclesiasticus og Prouerbia Salomonis, Bibliotheca Arnamagnæana 15 (1955). • Westergaard-Nielsen, Christian: To bibelske visdomsbøger og deres íslandske overlevering, Bibliotheca Arnamagnæana 16 (1957).

20 [Balle, Nicolai Edinger (1744–1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangelískum kristilegum Trúarbrögðum, handa Unglíngum. Selst almennt innbundin, 23 skild. Leirárgörðum við Leirá, 1805. Prentud á kostnad Íslands konúnglegu Uppfræðingar Stiptunar, af Bókþryckjara Magnúsi Moberg.

Útgáfustaður og -ár: Leirárgarðar, 1805
Forleggjari: Landsuppfræðingarfélagið
Prentari: Magnús Moberg (1749–1806)
Umfang: xxiv, 168 bls. 12°
Útgáfa: 4

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758–1817)
Viðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Sá litli Lúthers Catechismus.“ v.-xxiv. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur
Rafærni aðgangur: <https://baekur.is/bok/835434b4-c148-45c5-82e9-b10c8251023c>

21 **Stutt stafrófskver**

Stutt Stafrofs Qver, ásamt Lúthers Litlu Fræðum með Bordsálmum og Bænum. Videyar Klaustri, 1824. Prentad á kostnad ennar konúnglegu íslensku Vísinda Stiptunar, af Faktóri og Bókþryckjara G. Schagfjord.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1824
Forleggjari: Landsuppfræðingarfélagið
Prentari: Guðmundur Jónsson Skagfjörð (1758–1844)
Umfang: 48 bls. 12°

Viðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Sá litli Lúthers Catechismus.“ 15.–33. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver
Rafærni aðgangur: <https://baekur.is/bok/d9eed01-80d6-4725-a93e-bba7a00c2df1>

22 **Ein ný sálmabók íslensk**

Sálmabók

Bræðrabókin

Pétursbók

Ein Ny | Psalma Book | Íslenskt, | Med mörögum andligum, | Christiligum Lofsangvum | og Vijsum | Sömuleidis nockrum ægæt | um, nyum og nækvæmum | Psalmum endurbætt. | GUDI einum og | Þrennum, Fødur, Syni og | H. Anda, til Lofs og dyrdar, | eñ | In byggjurum þessa Lands til | Gledi, Gagns og Gooda fyrer | Lijf og Sæl. | – | Ad Forlagi Bræðrañ a | Sigurdar og Peturs | Þorstenssona.[!] | – | Prentud i Kaupmañ a Høfn, af Ernst Henr. | Berling, ar eptir Guds Burd, 1746.

Útgáfustaður og -ár: Kaupmannahöfn, 1746
Prentari: Berling, Ernst Henrich (1708–1750)
Umfang: 600, [16] bls. 8°

Útgefandi: Pétur Þorsteinsson (1720–1795)
Útgefandi: Sigurður Þorsteinsson (1714–1794)
Viðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Formali Doct. Martin Luthers yfir síjna Psalma Book.“ 3.–4. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Sálmur
Rafærni aðgangur: <https://baekur.is/bok/2a3087b4-2891-4e25-9e25-0088dc9f2766>

23 **Stutt stafrófskver**

Stutt Stafrofs Qver, ásamt Lúthers Litlu Fræðum með Bordsálmum og Bænum. Videyar Klaustri, 1832. Prentad á Forlag Drs. M. Stephensens af Bókþryckjara Helga Helgasyni.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1832
Forleggjari: Magnús Stephensen (1762–1833)

Prentari: Helgi Helgason (1807-1862)
Umfang: 48 bls. 12°

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 15.-33. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/ae671a32-575a-4348-96b8-ebaacd159493>

24

Stutt stafrófskver

Stutt Stafrófs Kver, ásamt Lúthers Litlu Fræðum með Bordsálmum og Bænum. Selst óinnbundid á 16 sz. reidu Silfurs. Videyar Klaustri, Prentad á Forlag Sekretéra O. M. Stephensens 1843.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1843
Forleggjari: Ólafur Magnússon Stephensen (1791-1872)
Umfang: 48 bls. 12°

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 15.-34. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/e8ecc32d-9309-46f1-a1be-96d3f5ac5465>

25

Ein ný sálmabók íslensk

Sálmabók

Ein Ny | Psalma Book | Isslensk, | Med mörögum andligum, | Christiligum Lofsangum | og Vijsum. | Sömuleidis nockrum ægiæt | um, nyum og nakvæmum | Psalmum endurbætt. | GUDI einum og | Þrennum, Fødur, Syni og | H. Anda, til Lofs og dyrdar, | eñ | In byggjurum þessa Lands til | Gledi, Gagns og Gooda fyrer | Lijf og Sal. | – | Ad Forlagi | Mag. JOONS ARNASONAR, | Biskups yfir Skaal-hollts Stipti. | – | Prentud i Kaupmañ a Høfn, af Ernst Henr. | Berling, ar eptir Guds Burd, 1742.

Útgáfustaður og -ár: Kaupmannahöfn, 1742
Prentari: Berling, Ernst Henrich (1708-1750)
Umfang: 600, [16] bls. 8°

Útgefandi: Jón Árnason (1665-1743)
Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Formali Doct. Martin Luthers yfir sijna Psalma Book.“ 3.-4. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Sálmur
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/ed73ed84-d666-4ddd-a6d9-cea85b0eef27>

26 [Balle, Nicolai Edinger (1744-1816)]

Lærdómsbók

Lærdóms Bók í evangelisk-kristilegum Trúarbrögðum, handa Unglingum. Selst óinnbundin á 24 sz. reidu Silfurs. Videyar Klaustri, 1832. Prentud á Forlag Drs. M. Stephensens af Bókþryckjara Helga Helgasyni.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1832
Forleggjari: Magnús Stephensen (1762-1833)
Prentari: Helgi Helgason (1807-1862)
Umfang: 190 bls. 12°
Útgáfa: 11

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758-1817)
Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 5.-24. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur
Bókfræði: Fiske, Willard (1831-1904): Bibliographical notices 5 (1890), 106.
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/7db0f39a-b022-4e7c-a5b0-6e558c82e3a5>

27

Salómonis orðskviðir

Biblíá. Gamla testamentið. Orðskviðir

Salomo- | nis Ordzkuider | a Norrænu | O | Actorum X. | Huer sem Ottast Gud, og | giører Riettuise a þeim | hefur hñ þocknan.

Að bókarlokum: „Þryckt a Holum i Hialltadal, | af Jone Jonssyne. Añ o | 1580.“

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1580

Prentari: Jón Jónsson (1540–1616)
Umfang: A–I4. [135] bls. 8°

Þýðandi: Gissur Einarsson (1512–1548)

Viðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Formale yfer Ordzkuida Bokina Salomonis. D. M. L.“ A2a–5b.

Efnisorð: Guðfræði ; Biblían

Skreytingar: Myndskreyttur rammi á titilblaði. Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð.

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878–1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916), 25. • Uggla, Arvid Hjalmar: Uppsala universitetsbiblioteks samling av nyisländsk litteratur, Uppsala universitets biblioteks minnesskrift 1621–1921, Uppsala 1921, 556–558. • Páll Eggert Ólason (1883–1949): Menn og menntir siðskiptaaldarinnar á Íslandi 2, Reykjavík 1922, 559–560. • Gissur Einarssons islandske oversættelse af Ecclesiasticus og Prouerbia Salomonis, *Bibliotheca Arnamagnæana* 15 (1955). • Westergaard-Nielsen, Christian: To bibelske visdomsbøger og deres islandske overlevering, *Bibliotheca Arnamagnæana* 16 (1957).

28 Hallgrímur Pétursson (1614–1674)

Sjö guðrækilegar umþenkingar

SJØ | Gudrækelegar | Umþenkingar, | Edur | Eintal Christens Mañ s | vid sjalfþā sig, hvørn Dag i Vik- | uñ e, ad Kvøllde og Morgne. | Samañ teknar af þeim Heidurlega og Hatt | Upplijsta Kieñ emañ e, | Sal. Sr. Hallgrijme Pe | turs-Syne, | Sooknar-Preste ad Saurbæ a Hvalfiardar- | Strønd. | Editio III. | – | Seliast Almeñ t In bundnar 5. Fiskum. | – | Þryckt a Hoolum i Hialltadal Af | Halldore Eriks-Syne, Anno 1747.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1747

Prentari: Halldór Eiríksson (1707–1765)

Umfang: [2], 94 bls. 12°

Útgáfa: 6

Viðprent: „Nær Madur geingur i sitt Bæna-Hws einsamall, þa ma hañ falla a Knie, lesa svo eina af þessum Bænum i señ , svo hañ med David tilbidie DRotten siøsiñ um, þad er opt a hvørium Deige Kvølld og Morgna.“ 74.–80. bls.

Viðprent: „Vngmeñ a Bænarkorn a Morgna.“ 80.–82. bls.

Viðprent: „Vngmeñ a Bænarkorn a Kvølld.“ 82.–84. bls.

Viðprent: „Hvør sa sem siñ Lifnad vill Saluhialplega framleida, hañ verður þessar epترفilgiande Greiner vel ad ackta og Hugfesta.“ 84.–93. bls.

Viðprent: Luther, Martin (1483–1546); *Þýðandi*: Ólafur Guðmundsson (1537–1609): „Eترفilgiande Bladsydu til uppfyllingar, setiast þesse Heilræde Doct. Mart. Luth. Ur Þysku Mæle wtløgd af Sr. Olafe Gudmundssyne.“ 93.–94. bls.

Efnisorð: Guðfræði ; Bænir

Bókfræði: Fiske, Willard (1831–1904): *Bibliographical notices* 1 (1886), 52.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/0fc8bda8-cd92-4796-a126-5c3dd07dd707>

29 **Stutt stafrófskver**

Stutt Stafrófs Qver, ásamt Lúthers Litlu Fræðum med Bordsálmum og Bænum. Selst óinnbundid á 16 sz. reidu Silfurs. Videyar Klaustri, 1835. Prentad á Forlag Sekretéra O. M. Stephensens, af Bókþryckjara Helga Helgasyni.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1835

Forleggjari: Ólafur Magnússon Stephensen (1791–1872)

Prentari: Helgi Helgason (1807–1862)

Umfang: 47 bls. 12°

Viðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 15.–33. bls.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/457262b0-348b-4749-93bd-cb76a58fc984>

30 **Stutt stafrófskver**

Stutt Stafrófs Qver, ásamt Lúthers Litlu Fræðum med Bordsálmum og Bænum. Selst óinnbundid 16 sz. reidu Silfurs. Videyar Klaustri, 1834. Prentad á Forlag O. M. Stephensens ... af Bókþryckjara Helga Helgasyni.

Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1834

Forleggjari: Ólafur Magnússon Stephensen (1791–1872)

Prentari: Helgi Helgason (1807-1862)
Umfang: 48 bls. 12°

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 15.-33. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/fc6d0e58-02d5-40fb-8f3a-d9eaa5ef1f56>

31 [Luther, Martin (1483-1546)]

Passionall. Písl og pína vors herra Jesú Kristi

Passionall | Piisl og Piina | vors Herra Jesu Christi, sa- | man lesen af þeim fiorum Gudspialla | Mõn um, Med fögrum Figurum, | og Hiartnæmum Gudleg- | um Bænum. | Vngdomenum og þeim einföll | du til Gagns og Gooda. | O | Prentad a Holum. | - | ANNO. M. D. XC. VIII.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1598
Umfang: A-L4. [168] bls. 8°
Útgáfa: 1

Þýðandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „So hefur sa æruverduge Guds Madur Doct: Martinus Luther, skrifad vm þan Passionall.“ A2a-3a.

Viðprent: „So skrifa þeir Gømlu Lærefedur, og þeir adrer sem vandlega hafa epterleitad, og ransakad þa Atburde sem skiedu, epter þad þa Herrañ Christur hañ var Dæmdur til Dauda.“ H7b-I2b.

Efnisorð: Guðfræði ; Biblían

Skreytingar: Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð. 2.-4., 8., 9. og 11.-13. lína á titilsíðu í rauðum lit.
Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916), 57-58. • Fiske, Willard (1831-1904): Bibliographical notices 6 (1907), 1.
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/74d371ef-fcaa-4e04-ab18-aac83b42eeff>

32 **Stutt stafrófskver**

Stutt | Stafrofs-Qver, | ásamt | Lúthers | litlu Frædum | med | Bordpsálmum | og | Bænum. | - | - | Selst almennt innfest 6 skildingum. | - | Leirárgørdum vid Leirá, 1796. | Prentad á kostnad B. Gottskálkssonar, | af Bókpryckiaara G. J. Schagfiord.

Útgáfustaður og -ár: Leirárgarðar, 1796
Forleggjari: Björn Gottskálksson (1765-1852)
Prentari: Guðmundur Jónsson Skagfjörð (1758-1844)
Umfang: 48 bls. 12°

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Catechismus.“ 16.-34. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver

33 [Luther, Martin (1483-1546)]

Schematographia sacra

SCHEMATOGRAPHIA | SACRA. | Edur | Nockrar Merke | legar Figurur og Minder, wt | dregnar af Historiu þess Gamla og | Nya Testamentis, Med minnelegum | Malsgreinum, af Heilagre Ritningu, | og Stuttum Bænum uppa sierhvört | Efne Hlioodande. | Vngdoomenum og Einfölldu | Foolke til Gagns og Gooda. | - | Prentad I SKALHollte, | Af JONE Snorrasyne. | Anno M. DC. XCV.

Útgáfustaður og -ár: Skálholt, 1695
Prentari: Jón Snorrason (1646)
Umfang: A-K. [160] bls. 8°
Útgáfa: 2

Þýðandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Formale D. MARTINI LUTHERI.“ A2a-3a.

Viðprent: „Svo ad þessar epterfylgiande Bladsijdur af Arkenu verde ei Audar, þa setst hier til vors Herra Jesu Christi KROSSGANGA. So skrifa þeir gømlu Lærefedur ...“ K5a-8b.

Efnisorð: Guðfræði ; Biblían

Skreytingar: 4., 11., 14. og 16. lína á titilsíðu í rauðum lit.

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14 (1922), 67-68.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/e1db005e-5f14-4904-a624-201c9ddb2775>

- 34 **Stutt stafrófskver**
 Stutt Stafrófs Qver, ásamt Lúthers Litlu Frædum med Bordsálmum og Bænum. Videyar Klaustri, 1827.
 Prentað á kostnad ennar konúnglegu íslensku Vísinda Stiptunar, af Faktóri og Bókþryckjara G. Schagfjord.
Útgáfustaður og -ár: Viðey, 1827
Forleggjari: Landsuppfræðingarfélagið
Prentari: Guðmundur Jónsson Skagfjörð (1758-1844)
Umfang: 48 bls. 12°
Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katekismus.“ 15.-33. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/3bb97dc2-3fbe-4c87-add4-a39fe16a3cf4>
- 35 **Lítið stafrófskver**
 Lijtid | Stafrófs | Kver | Med | Catechismo | Og Fleyru Smæ- | Vegis | – | Selst In bundid 2. Fiskum. | – |
 Þryckt a Hoolum i Hialta- | dal, Af Petri Jons Syni. | 1776.
Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1776
Prentari: Pétur Jónsson (1744-1792)
Umfang: A-B. [48] bls. 12°
Útgáfa: 1
Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sa Miñ i CATECHISMUS, Med Utleggingu D. Mart. Luth.“
 A11a-B9b.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver
Skreytingar: Myndskreyttur rammi á titilblaði.
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/a18dc745-16f3-4049-b540-b05ec67d2845>
- 36 **Lítið stafrófskver**
 Lijted | Stafrófs- | Kver, | Med | CATECHISMO, | Og fleiru Smaveges. | – | Selst Innbunded 2. Fiskum. |
 – | Prentað a | Hoolum i Hialltadal, | Af Gudmunde Jons Syne, | Ared 1782.
Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1782
Prentari: Guðmundur Jónsson Skagfjörð (1758-1844)
Umfang: 48 bls. 12°
Útgáfa: 3
Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sa minne Catechismus, Med Utleggingu Doct. MARTINI
 LUTHERI.“ 19.-40. bls.
Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/00e06720-1e98-4507-9905-c392044adbcd>
- 37 **Sálmabók íslensk**
Sálmabók Guðbrands biskups
 Psalma Bok | Íslensk, | Med mörögum Andlegum | Psalmum, christelegum Lofsøng- | uum, og Vijsum,
 skickanlega til | samans sett, og auken, og | Endurbætt | O | Þrykt a Holum j Hiallta Dal. | ANNO | M.
 DC. XIX.
Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1619
Umfang: [8], 280, [6] bl. 8°
Útgáfa: 2
Útgefandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)
Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „So skrifar sa gode Gudz Madur, D. Martinus Luth.“ [2a-3a] bl.
Viðprent: „Simon Paulus hiet sa Doctor sem j sinne Vtleggingu yfer Pistilen þann lesen er Dominica 20
 epter Trinitatis, þar so stendur, Tale huór vid annan med Psalmum og Lofsöngnum[!] etc. Ephes. 5 Þar
 skrifar hñ so.“ [3a-4a] bl.
Viðprent: Guðbrandur Þorláksson (-1627): „Godum Gudhræddum Lesara.“ [4a-5b] bl. Formáli.
Viðprent: Þýðandi: Ólafur Guðmundsson (1537-1609): „Nøckur Heilræde wr Latinu og Þysku snuen, af
 Sijra Olafe Heitnum Gudmundssyne.“ [8a] bl.
Viðprent: Luther, Martin (1483-1546); Þýðandi: Ólafur Guðmundsson (1537-1609): „Eñ øñ ur Heilræde
 D. Mart. Luth. wr Þysku vtløgd af sama Sijra Olafe.“ [8b] bl.

Efnisorð: Guðfræði ; Sálmar
Skreytingar: Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð. 1., 3., 4., 9. og 11. lína á titilsíðu í rauðum lit.
Bókfræði: Fiske, Willard (1831-1904): Bibliographical notices 1 (1886), 5. • Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14 (1922), 90.
Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/627bb6bb-3832-4607-942f-04a8f73f4ff2>

38

Ein ný sálmaþók

Sálmaþók Guðbrands biskups

Ein ny | Psalma Bok, | Med morgum Andligum | Psalmū, Kristelegū Lofsaunguum | og Vijsum, skickanlega til samans sett og | Auken og endurbætt. | O | Pryckt a Holum i Hialta Dal. | Cum Gratia et Priuilegio Friderici Secundi | Danorum etct Regis. Sanctae Memoriae

Að bókarlokum: „Pryckt a Holum i Hialta Dal. | Aar epter Gudz Burd. | M. D. LXXXIX.“

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1589

Umfang: [12], ccxxxiii, [6] bl. 8°

Útgáfa: 1

Útgefandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Formale Doct. Mart. Luth. yfer sijna Psalma Bok.“ [2a-b] bl.

Viðprent: Guðbrandur Þorláksson (-1627): „Aullum Fromum og Gudhræddum, Islands In byggjörum, oskar eg Gudbrandur Thorlaksson Nadar og Fridar af Gude Fódur, fyrer Ihesum Christum vorn Drotten .“ [3a-9b] bl. Formáli.

Viðprent: „Doct. Simon Paulus hañ skrifar so j siñ e Vtleggingu yfer Pisteleñ , siñ leseñ er Dom. xx. epter Trinitat. Þar suo stendur Tale huør vid añ añ , af Psalmum og Lofsaunguum, etct. Ephe. v.“ 11a-b.

Viðprent: *Þýðandi*: Ólafur Guðmundsson (1537-1609): „Nockur Heilræde vr Latinu og Þysku snuen, af Sera Olafe Gudmundssyne“ 11b-12a.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Eñ øñ ur Heilræde D. Mart. Luth.“ 12a-b.

Viðprent: „Boken seiger“ 12b. Erindi (Hafer þu Lyst ad lofa Gud ...).

Athugasemd: Ljósprentað í Reykjavík 1948.

Efnisorð: Guðfræði ; Sálmar

Skreytingar: Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð.

Bókfræði: Westergaard-Nielsen, Christian: Nogle anmeldelser, *Islandsk årbog* 1948-1949, 179-182. • Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916), 35-39. • Prentarinn 3 (1912), 19-20. • Páll Eggert Ólason (1883-1949): Menn og menntir siðskiptaaldarinnar á Íslandi 4, Reykjavík 1926, 420-441. • Páll Eggert Ólason (1883-1949): Upptök sálma og sálmalaga í lútherskum sið á Íslandi, Reykjavík 1924, 61-216.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/71ff3a0b-a5ff-4d42-87a9-3a86f1ebcc32>

39

A

Stafrófskver

A | Selst alment Innbundid 2 Fiskum. | – | Kaupmannahöfn 1773.

Útgáfustaður og -ár: Kaupmannahöfn, 1773

Umfang: 48 bls. 12°

Útgáfa: 3

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sa minni Catechismus med Utleggingu D. Mart. Luth.“ 9.-32. bls.

Viðprent: Hallgrímur Pétursson (1614-1674): „Heilrædi Sr. Hallgrijms P. S.“ 45.-46. bls.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Heilrædi Doct. Mart. Luth.“ 47. bls.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver

Skreytingar: Myndskreyttur rammi á titilblaði. Upphafsstafur á titilsíðu – A – með skrauti.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/dab8682e-2111-4732-903b-42d4b68e62ee>

40

Lítið stafrófskver

Lijted | Stafrofs- | Kver, | Med | Catechismo, | Og fleyru Sma- | Veges | – | – | Selst almeñ t In bunded 4. Fiskum | – | Prentad a Hoolum i Hialta- | dal, Af Petre Jonssyne, | Anno 1779.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1779

Prentari: Pétur Jónsson (1744-1792)
Umfang: A-D6. [84] bls. 12°
Útgáfa: 2

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sæ miñ e Catechismus Med Utleggingu D. Mart. Luth.“ A11a-B12b.

Viðprent: Arndt, Johann (1555-1621); *Þýðandi:* Gísli Snorrason (1719-1780): „Nockrar Nytsamlegar Reglur, Hvernenn Madur æ ad skicka sier, i sijnu Christelegu Framferde. Teknar af Johann Arndts Christenndooms I. Bookar 40. Cap. Og i epterfylgiande Psalma snwnar. Af Profastenum Sr Gisla Snorrasyne.“ C1a-D4b.

Viðprent: „Ungmenna Bænarkorn a Morgna.“ D4b-5b.

Viðprent: „Ungmeñ a Bænarkorn a Kvølld.“ D5b-6a.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Heilræde Doct. Mart. Luth.“ D6b.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur ; Málfræði / Málvísindi ; Stafrófskver

Skreytingar: Myndskreyttur rammi á titilblaði.

Bókfræði: Fiske, Willard (1831-1904): Bibliographical notices 4 (1889), 79.

Rafraenn aðgangur: <https://baekur.is/bok/7906a686-2fa3-40b7-b19e-844a03b99155>

41 **Það nýja testamentum**

Biblía. Nýja testamentið

Guðbrandstestamenti

Það | Nyia Testa- | mentum, a Islensku | Yfer sied og lesid, epter þeim riettustu | Vtleggingum sem til hafa feingist. | Matth. 17. | Þesse er minn Elskulegur | Sonur, a huørium jeg hef | alla Þocknan, Hønum | skulu þier hlyda. | Prentad a Holum j Hialltadal | ANNO | – | M. DC. IX.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1609

Umfang: ɔ·c, A-Ð, Aa-Tt4. [695] bls. 8°

Útgáfa: 2

Útgefandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Formale yfer hid Nyia Testa mentum, D. Marth. Luth.“ ɔ·c1b-7a.

Viðprent: Guðbrandur Þorláksson (-1627): „HVör hñ vill rietteliga lesa Guds Ord og þa heilögu Ritning ...“ ɔ·c7b-8a. Formáli, e. t. v. eftir útgefanda.

Viðprent: „Þessar eru Bækur hins Nyia testamentis.“ ɔ·c8b.

Viðprent: „Registur yfer Pistla og Gudspiøll sem lesen verda a Suñ udøgum og ódrum Hatjdis Dógum ær vm kring.“ Tt1b-3b.

Viðprent: „A Spatiønnum, vrdu ecke sett heil Ord, helldur half og stundum miñ a þar sem til vijsad er, þui a þau so ad skilia.“ Tt4a.

Efnisorð: Guðfræði ; Biblían

Skreytingar: Myndskreyttur rammi á titilblaði.

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14 (1922), 78. • Jakob Benediktsson: Arngrímur lærði og íslenzk málhreinsun, *Afmæliskveðja til Alexanders Jóhannessonar*, Reykjavík 1953, 117-138.

Rafraenn aðgangur: <https://baekur.is/bok/362aa24a-beb8-4b19-9f37-75bd0692d604>

42 Huberinus, Caspar (1500-1553)

Um guðs reiði og miskunn

Wm Gudz | Reide og Myskun | Ein Nytsamlig Edla Bok, Vtskrifud | af vel lærdū Manne Caspar | Huberino, Eñ a Islend- | sku vtløgd af | Herra Olafi Hiallta syne godrar Miñ - | ingar Añ o Dom. M. D. LX. V. | I. Samuelis II. Cap. | Drottñ Deyder og hñ Lifgar, hañ | leider til Heluijtis og aptur j | burtu þadan

Að bókarlokum: „Þryckt a Holum i hiallta | Dal af Jone Jons syne Þann | XXIII. Dag Martij. Ma- | nadar Añ o Domini. | 1579“

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1579

Prentari: Jón Jónsson (1540-1616)

Umfang: A-Ð, Aa-Bb6. [412] bls. 8°

Útgefandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Þýðandi: Ólafur Hjaltason (1500-1569)

Viðprent: Guðbrandur Þorláksson (-1627): „Ad Pium Lectorem“ A1b-6a. Formáli.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Martini Lutheri Formali Til huers og eins gods Christins Mans“ A6b-7b.

Varðveislusaga: Eitt eintak þekkt er í Konungsbókhöðu í Kaupmannahöfn.

Efnisorð: Guðfræði ; Guðræknirit / Hugvekjur / Trúarlíf / Trúfræði

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916), 24-25.

43 Dietrich, Veit (1506-1549)

Súmmaría ... yfir allar Spámannaþækkurnar

SVMARIA | VITI THEODORI. | Yfer allar Spámanna Þæ- | kurnar. Mergur mals, Summa, og stutt Innehald | sierhuørs Capitula, Skrifad j fyrstu j þysku Mæle. Enn nu | vtlagt þeim til Gagns og Gooda sem | Guds Ord elska. | Sömuleidis, Eitt | Almennelegt Registor | Yfer alla Bibliuna og Þækkur hins | Gamla og nyia Testamentis, Harla gagn- | legt, þeim ed sig vilia j dka j Heilagre Ritningu. | O | Þryckt a Holum j Hialltadal. | ANNO SALVTIS | 1602.

Auka titilsíða: Luther, Martin (1483-1546): „Siette Capitule | S. Pals Pistels til Ephesios, Vm | Christeñ a Mañ a Herklæde, Vopn | og Veriur. | Predikad af Doct. Martino Luthero | til Vitemberg, ANNO | MDXXXIII. | Apocalip. xii. Cap. | Vei þeim sem a Jördunne bwa og a Sionum, Þuiad Diøfullenn er | ofan stijgen til ydar, hafande Reide mykla, og hann veit það, hann hef | ur stuttan Tijma. | i Petri v. Cap. | Vered Sparneyter, og vaked, Þuiad ydar Motstandare Diøfull- | eñ , geingur vm kring sem grenianda Leon, leitande epter þeim hann suel | ge, huørium þier ørugglega skulud mote standa j Trunne.“ Kk3a.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1602

Umfang: A-Þ, Aa-Qq. [319] bls. 4°

Þýðandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Viðprent: Guðbrandur Þorláksson (-1627): „Til Lesarans.“ „Vm það Registor.“ A1b.

Athugasemd: Skotið er inn í örk við Ee3a miða sem á eru prentaðar 10 línur er hafa fallið niður í textanum.

Efnisorð: Guðfræði ; Biblían

Skreytingar: Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð.

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the seventeenth century, *Islandica* 14 (1922), 21-22. • Pétur Sigurðsson (1896-1971): Sextánda og seytjándu aldar bækkur íslenskar, *Árbók Landsbókasafns* 9 (1952), 81.

Rafraem aðgangur: <https://baekur.is/bok/f479dd0b-095c-420b-92fa-156f8f44252e>

44 Dietrich, Veit (1506-1549)

Luther, Martin (1483-1546)

Súmmaría yfir það gamla testamentið

Summaria | Yfer það Gamla | Testamentid. | Það er, | Iñ ehalld og meining sierhuers Capitula, | Og huad Madur skal af sierhuerium Capitula | hellst læra. Samsett af Vito | Theodoro. | Vtlagt a Íslensku af | Gudbrande Thorlaks syne. | O | Sæler eru þeir sem ad heyra Gudz ord | og vardueita það Luc. XI. | A.

Að bókarlökum: „Þryckt a Nupufelle af Jone Jons syne, | Þann XI. Dag Januarj. | 1591.“

Útgáfustaður og -ár: Núpufell, 1591

Prentari: Jón Jónsson (1540-1616)

Umfang: A, A-Þ, Aa-Dd, Dd-Ee, F2, Ee-Mm. 2 ómerkt bl. [319] bls. 4°

Þýðandi: Guðbrandur Þorláksson (-1627)

Viðprent: Guðbrandur Þorláksson (-1627): „Þeim Kristeliga Lesara, Nad og Fridur af Gude Fødur fyrer Jesum Christum“ A1b-4a. Formáli.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Summaria yfer Psalltarañ Samsett Af D. Martin. Luther“ Cc3a-Mm[5]a.

Athugasemd: Í neðstu línu á titilsíðu er arkavísir.

Efnisorð: Guðfræði ; Biblían

Skreytingar: Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð.

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916), 41-42.

Rafraem aðgangur: <https://baekur.is/bok/6bf205b5-403a-4ff2-b789-51e39c616255>

45 **Þetta er hið nýja testament**

Biblía. Nýja testamentið

Oddstementi

Þetta er hid nya | Testament, Jesu Christi | eigenlig ord oc Euangelia huer hañ | sialfr predikadi oc kendi, hier i hei- | me, Sem hñ s postular oc Gudz spi | alla meñ sidan skrifudu. Þau | eru nu hier vtlogd a Nor | rænu, Gudi til lofs oc | dyrdar, eñ almuga- | l nū til sæmdar oc | Salu hialpar.

Að bókarlökum: „Þryckt vti Konungligum stad Ros- | chylld af mier Hans Barth | xii dag Aprilis, Anno |

domini, M Dxl⁶

Útgáfustaður og -ár: Hróarskelda, 1540

Prentari: Barth, Hans

Umfang: A-Z, a-s10. [660] bls. 8°

Útgáfa: 1

Þýðandi: Oddur Gottskálksson (-1556)

Viðprent: „VI Chrestianm met- gudtz naade ...“ A2a-3a. Konungsbréf, skrifað „otthende dagen effther alle Helgen dagh“ (c: 9. nóvember) 1539.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „formale“ A3b-7a.

Viðprent: „Þessar eru bækr hins nya testamenti.“ A7a-b.

Viðprent: „Registru huernen finnast skulu pistlar oc Gudzspioll, þau sem lesiñ verda i heilagre, Kirkiu, a Suñ u daugū eda odrum hatidū, kring vm tolf manudu ...“ s5a-7b.

Viðprent: Oddur Gottskálksson (-1556): „OLLum Gudz vtuoldum ...“ s8a-10b. Eftirmáli.

Athugasemd: Þetta er elsta prentaða bók á íslensku sem varðveist hefur. Ljósprentuð í Kaupmannahöfn 1933 í Monumenta typographica Islandica 1. Ný útgáfa, Nýja testamenti Odds Gottskálkssonar, Reykjavík 1988.

Efnisorð: Guðfræði ; Biblían

Skreytingar: Myndskreyttur rammi á titilblaði.

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878-1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916), 2-4. • Aarsberetninger og meddelelser fra det Store Kongelige Bibliothek 2 (1875), 229-231. • Halldór Hermannsson (1878-1958): Catalogue of the Icelandic collection bequeathed by Willard Fiske 1, Ithaca 1914, 46. • Jón Helgason (1867-1942): Athugasemd við athugasemd um Nýjatefestamenti Odds

Gottskálkssonar, Ísafold 34 (1907), 187. • Nielsen, Lauritz (1881-1947): Dansk bibliografi 1482-1550,

Kaupmannahöfn 1919, 268. • Uggla, Arvid Hjalmar: Uppsala universitetsbiblioteks samling av nyislandsk

litteratur, Uppsala universitets biblioteks minnesskrift 1621-1921, Uppsalir 1921, 551. • Guðbrandur

Vigfússon (1827-1899), Powell, Georg: An Icelandic prose reader, Oxford 1879, 265-336, 433-443. •

Eiríkur Magnússon (1833-1913): Dr Gudbrand Vigfusson's ideal of an Icelandic New Testament

translation, Cambridge 1879. • Eiríkur Magnússon (1833-1913): Nokkur orð um þýðingu Odds

lögmanns Gottskálkssonar á Matteusar guðspjalli, Reykjavík 1879. • Páll Eggert Ólason (1883-1949):

Menn og menntir siðskiptaaldarinnar á Íslandi 2, Reykjavík 1922, 533-555. • Páll Eggert Ólason (1883-

1949): Ritfregnir, Skírnir 91 (1917), 210. • Jón Helgason (1899-1986): Málið á Nýja testamenti Odds

Gottskálkssonar, Kaupmannahöfn 1929. • Jón Helgason (1867-1942): Oddur Gottskálksson og den förste

islandske oversættelse af det Ny testamente, Festskrift till J. Gummerus och M. Ruuth, Helsinki 1930, 71-

92. • Sigurður Nordal (1886-1974): Introduction, Monumenta typographica Islandica 1, Kaupmannahöfn

1933. • Sigurbjörn Einarsson: Oddur Gottskálksson, Nýja testamenti Odds Gottskálkssonar, Reykjavík

1988, vii-xx. • Guðrún Kvaran, Gunnlaugur Ingólfsson, Jón Aðalsteinn Jónsson: Um þýðingu Odds og

útgáfu þessa, Nýja testamenti Odds Gottskálkssonar, Reykjavík 1988, xxi-xxxii. • Þórir Óskarsson:

Sundurgreinilegar tungur. Um mál og stíl Nýja testamentis Odds Gottskálkssonar, *Studia theologica*

Islandica 4 (1990), 203-221. • Vilborg Auður Isleifsdóttir: Oddur norsk og Nýja testamentið 1540,

Ritmennt 10 (2005), 133-150.

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/9e16b051-a1e9-441e-83b5-c4bd6451d4e3>

46 [Balle, Nicolai Edinger (1744-1816)]

Evangelísk-kristileg lærdómsbók handa unglingum

Evangelísk-kristileg Lærdóms Bók handa Unglingum. Asamt Vidbætir, innihaldandi Skrifta- og Bergingar-Bænir. m. m. Selst almennt innbundin, 32 Skild. Leirárgørdum, 1811. Prentud á Kostnad Íslands konúnglegu Uppfræðingar Stiptunar.

Útgáfustaður og -ár: Leirárgarðar, 1811

Forleggjari: Landsuppfræðingarfélagið

Umfang: xxiv, 156 bls. 12° (½)

Útgáfa: 6

Þýðandi: Einar Guðmundsson (1758-1817)

Viðprent: Magnús Stephensen (1762-1833): [„Athugasemd“] ii. bls.

Viðprent: Luther, Martin (1483-1546): „Sá litli Lúthers Katechismus.“ v.-xxiv. bls.

Athugasemd: Bókinni fylgdi „Stafrofs-Tabla“.

Efnisorð: Guðfræði ; Katekismar / Barnalærdómur

Rafrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/37ea6627-b6f8-4882-ab8b-9b8ea3dde6c3>

47 Luther, Martin (1483-1546)

Sá stærri katekismus

Sa Stærre | CATECHIS | MVS | Saman̄ tekenn af þeim minna | Catechismo Lutheri, og ødrum god- | um Bokū, sem Samhlíoda eru vorre | medtekeñ e Christelegre og Evangelisk | re Tru. | Af þeim Halærdum Professori- | bus Theologiæ i Vittenberg, | Einkum fyrer Vngdomeñ , so bæde hñ | og adrer Eildre[!] meiga hier af hafa | fullkomeñ Grundvøll þeirrar riettu | Saluhialplegu Truar. | – | Vtlagdur a Islensku af Heid- | urlægum og Vellærdum Keñ emanne, | S. ARNA ÞORVARDSSyne, | Preste ad Þungvøllum[!] | Enn prentadur i Skalhollte af | Jone Snorrasyne, | Anno Domini 1688.

Útgáfustaður og -ár: Skálholt, 1688

Prentari: Jón Snorrason (1646)

Tengt nafn: Brynjólfur Þórðarson (1681–1762)

Umfang: 145 [rétt: 144] bls. 12° Hlaupið er yfir blaðsíðutöluna 72.

Útgefandi: Þórður Þorláksson (1637–1697)

Þýðandi: Árni Þorvarðsson (1650–1702)

Viðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Formale D. Martini Lutheri fyrer þessare Book til Keñ emañ añ a.“ [3.–5.] bls.

Viðprent: Þórður Þorláksson (1637–1697): „L. S.“ [6.–7.] bls.

Viðprent: Árni Þorvarðsson (1650–1702): [„Tileinkun til Brynjólfs Þórðarsonar“] [8.–9.] bls.

48 Ein ný sálmaþók íslensk

Sálmaþók

Hólabók

EIN NY | Psalma | Bok Islensk, | Med mœrgum Andligum, | Christeligum Lof-Saungvum | og Vijsum. | Sømuleidis nockrum agiæt- | um, Nijum og Nækvæmum | Psalmum Endurbætt. | Gude Einum | og Þreñ um, Fødur, Syne og H. | Anda, til Lofs og Dijrdar. | Eñ In byggjurum þessa Lands til Glede, | Gagns og Gooda fyrer Lijf og Sæl. | – | Selst Almen̄ t In bundeñ 30. Alnum. | – | Prentud a Hoolum i Hialltadal, | Af Halldore Eriks-Syne, 1751.

Útgáfustaður og -ár: Hólar, 1751

Prentari: Halldór Eiríksson (1707–1765)

Umfang: 810, [14], 23, [1] bls. 8°

Viðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Formale Doct. Martini Lutheri Yfer sijna PSALMA BOOK.“ 3.–4. bls.

Viðprent: Lassenius, Johannes (1636–1692); *Þýðandi:* Steinn Jónsson (1660–1739): „Epterfylgia Viku Bæner Doct. IOHANNIS Lassenii. Ur Þijsku Utlagdar af Sæl. Biskupenum Yfer Hoola Stipte. Mag. Steine Jonssyne.“ 1.–23. bls.

Viðprent: Halldór Brynjólfsson (1692–1752): „Amicis Lectoribus.“ 23. bls.

Athugasemd: Þessi sálmaþók er hin síðasta er hvílir á sálmaþók Guðbrands biskups Þorlákssonar, sbr. Páll Eggert Ólason.

Efnisorð: Guðfræði ; Sálmar

Bókfræði: Páll Eggert Ólason (1883–1949): Upptök sálma og sálmalaga í lútherskum sið á Íslandi, Reykjavík 1924, 217–219.

Ráfrænn aðgangur: <https://baekur.is/bok/03526608-9cc7-4db3-b250-dfb758466378>

49 Marteinn Einarsson (–1576)

Ein kristileg handbók

Marteinssálmar

Ein Kristilig | handbog, Islæskud | af Herra Marteine Einar sy- | ne, fyrer keñ imeñ i Islandi, | ok korrigerud af Doctor Petre | Palladius med þeim hætti, | sem hier finzt I hans | formaala. | O

Að bókarlokum: „Þryckt vti Konungligum stad Kaupen- | hafn af mier Hans Vingard xxii. dag | Februarii Anno Dommini[!] M. D. L. V.“ L7b.

Auka titilsíða: „Almenilig hand- | bok fyrer þinga Presta I | Islande med nockrum. Ser- | monum ok Psalmum, med Sunnu | daga oratium ok nockrum | Pistlum. | M. D. L. V. | O“ A1a.

Auka titilsíða: „Epter fyl- | ger litid Psalma | kuer af heilagre Skrift vt | dregid, og Islenskad | af Herra. | M: E: S: S:“ A1a. Síðara arkatal.

Útgáfustaður og -ár: Kaupmannahöfn, 1555

Prentari: Wingartner, Hans (1528–1559)

Umfang: a4, A-L7, A-F6. [273] bls. 8°

Viðprent: Palladius, Peder (1503–1560): „Petur Palladius Doctor, Til allra Soknapresta ok Salu syrgara, i Islande.“ a1b–4a. Dagsett 6. mars 1555.

Viðprent: Luther, Martin (1483–1546): „Formale docter[!] Martinus Luter ollum kristum[!] leserum Nad ok fridur i Christo vorum Drottne.“ A1b–3b.

Viðprent: Palladius, Peder (1503–1560): „Einn Tractatus med hueriu moti ad einn sokna prestur skal vmganga med sinn almuga þa han predikar fyrir þui P: P: D: MDLiii.“ E6a–F1a. Síðara arkatal.

Viðprent: Palladius, Niels (–1560): „þeim ollum sem eru hard suirdader[!] heyrer þessi til sogn af heilagri ritningu vt dreigen, af, Meaistara[!] Nichulao Palladio, superintendente i skaan ei Ar &c. MDLv.“ F1b–3b. Síðara arkatal.

Viðprent: „Ein agæt huggan ok hugsuolun til allræ[!] þeirra sem sig vilia vidrietta ok betra, ok Gud bidia vm siina nad, af sama meistara vt sett.“ F4a–6a. Síðara arkatal.

Athugasemd: Handbók presta var aftur prentuð í Graduale 1594 og síðar í Helgisiðabók 1658 og oftar.

Efnisorð: Guðfræði ; Helgisiðabækur

Skreytingar: Myndskreyttur rammi á titilblaði. Bókarhnútar, smámyndir eða einkunnarorð.

Bókfræði: Halldór Hermannsson (1878–1958): Icelandic books of the sixteenth century, *Islandica* 9 (1916),

7–10. • Sigurjón Einarsson (1928): „... hvar er nú höfðingi mektugur?“ Lítil samantekt um líkpredikanir

Palladíusar í handbók Marteins Einarssonar, *Saga og kirkja*, Reykjavík 1988, 149–157. • Arngrímur

Jónsson: Fyrstu handbækur presta á Íslandi eftir siðbót. Handbók Marteins Einarssonar, handritið Ny kgl. Saml. 138 4to, Graduale 1594. Lítúrgísk þróunarsaga íslenzkrar helgisiðahefðar á 16. öld, Reykjavík 1992.